Justitieministeriet

PÅ SVENSKA
**Skriftligt utlåtande**
19.10.2020

Avdelningen för demokrati och offentlig rätt
Lagstiftningsråd Janina Groop-Bondestam

Hörande 22.10.2020 kl. 10.00

*Till Grundlagsutskottet i Riksdagen*

**REGERINGENS PROPOSITION TILL RIKSDAGEN MED FÖRSLAG TILL LAG OM ÄNDRING AV DEN AVRÄKNINGSGRUND SOM AVSES I SJÄLVSTYRELSELAGEN FÖR ÅLAND (RP 19/2020 VP)**

På grundlagsutskottets begäran framförs högaktningsfullt som ett skriftligt sakkunnigutlåtande följande synpunkter på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av den avräkningsgrund som avses i självstyrelselagen för Åland.

I regeringens proposition föreslås det att den avräkningsgrund som föreskrivs i självstyrelselagen för Åland (1144/1991), nedan självstyrelselagen, höjs från nuvarande 0,45 procent till 0,47 procent. Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2021 samtidigt som lagen om ändring av självstyrelselagen för Åland (98/2020) träder i kraft. genom sistnämnda lag har bestämmelserna om landskapet Ålands ekonomi förnyats.

Riksdagen godkände i december 2019 regeringens proposition med förslag till ändring av självstyrelselagen för Åland (RP 320/2018 rd-VLF 2/2019 rd-RSk 26/2019 rd) och förutsatte samtidigt att regeringen lämnar en proposition om ändring av avräkningsgrunden för Ålands ekonomi från 0,45 procent till 0,47 procent från ingången av 2021.

Avsikten är att den nu aktuella propositionen ska hålla den ekonomiska nivån på de medel som överförs till Åland på det sätt som avses i regeringens proposition från februari 2019 (RP 320/2018 rd). Det faktum att landskaps - och social - och hälsovårdsreformen inte genomfördes under den förra valperioden, förändrade de ekonomiska konsekvenser som det redogjordes för i den sistnämnda propositionen.

Grundlagsutskottet har fått ett detaljerat utlåtande av finansutskottet om regeringens proposition med förslag till lag om ändring av den avräkningsgrund som avses i självstyrelselagen för Åland (GrUU 3/2020 rd). Justitieministeriet har inget att tillägga till detta.

Enligt 75 § 1 mom. i grundlagen gäller angående lagstiftningsordningen för självstyrelselagen för Åland gäller vad som särskilt bestäms i den lagen. Enligt 120 § i grundlagen har landskapet Åland självstyrelse enligt vad som särskilt bestäms i självstyrelselagen för Åland.

Enligt 34 § 2 mom. i självstyrelselagen föredras ärenden som gäller självstyrelsen för statsrådet vid justitieministeriet. Ärenden som gäller landskapets ekonomi föredras dock från finansministeriet. Bestämmelser om det ärende som avses i regeringspropositionen finns i 7 kap. i självstyrelselagen. Finansministeriet är således behörigt ministerium i detta propositionsärende.

Enligt 69 § 1 mom. i självstyrelselagen kan självstyrelselagen ändras endast genom överensstämmande beslut av riksdagen och lagtinget. I riksdagen ska beslutet fattas i den ordning som föreskrivs om ändring av grundlagen. Lagtinget ska fatta beslut med minst två

tredjedelar av de avgivna rösterna som stöd. I 73 § i grundlagen föreskrivs om grundlagens lagstiftningsordning.

Enligt 47 § 5 mom. i självstyrelselagen utfärdas dock bestämmelser om ändring av avräkningsgrunden genom rikslag med lagtingets samtycke. Med stöd av vad som konstaterats ovan ska lagförslaget i riksdagen behandlas på det sätt som föreskrivs i 72 § i grundlagen.

Republikens president beslutade den 17 april 2020 sända en regeringsproposition med förslag till lag om ändring av den avräkningsgrund som avses i självstyrelselagen för Åland till Ålands lagting för behandling. Justitieministeriet underrättade den 17 juni 2020 finansministeriet om att den skrivelse (LTB 42/2020) som Ålands lagting sände till presidenten den 1 juni 2020 innefattar lagtingets samtycke till den berörda regeringspropositionen.